

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

1-ADİ ORTAKLIK TANIMLAMASI

Adi ortaklık iki veya daha fazla gerçek ya da tüzel kişinin bir araya gelerek tüzel kişiliği haiz olmayan ortaklık şirketinin adıdır. Adi Şirketler, diğer ticaret ortaklıklarından farklı olarak Türk Ticaret Kanununu'nda değil Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiştir. (BK. mad. 520 - 540). Konuya açıklık getirilmesi ve Adi Ortaklığı tanımlamada yardımcı olması amacıyla, gerek Borçlar Kanunu'nda yer alan ve yukarıda açıklanan ve gerekse diğer Kanunlardaki ilgili hükümleri dikkate alarak, bir kısım özelliklerini belirtmek yararlı olacaktır.

1.1 Adi ortaklıkların tüzel kişiliği yoktur.

1. Gerçek yada tüzel kişiler tarafından kurulabilirler.
2. Sözleşmeleri herhangi bir şekle bağlı değildir. Adi ortaklık sözleşmesi yazılı olabileceği gibi sözlü de olabilir.
3. Bir ticaret unvanı olabilir; ancak, bu unvanın müstakil olarak ticaret siciline tescili mümkün değildir.¹
4. Adi ortaklık, ortaklar tarafından temsil olunur. Ortaklık adına yapılacak işlemlerin, temsil yetkisi içinde olması koşuluyla, tüm ortakları bağlaması esastır.
5. Her ortak nakit, alacak, mal veya emek olmak üzere sermaye koymakla yükümlüdür.
6. Aksine sözleşme olmadıkça, her ortağın kazanç ve zarardaki payı sermayesinin değeri ve niteliği ne olursa olsun, eşittir.
7. Şirket ortakları açısından, rekabet yasağı söz konusudur.
8. Ortaklığın iktisap ettiği veya ortaklığa devredilen şeyler, alacaklar ve aynı haklar, şirket sözleşmesi uyarınca, ortaklığa ait olur.
9. Ortakların sınırsız sorumluluğu söz konusu olup, ortaklığın sona ermesi, üçüncü kişilere karşı olan borçlanmayı değiştirmez.
10. Sona erme nedenleri de yukarıda açıklanan Borçlar Kanunu'nun 535' nci maddesinde ayrıntılı olarak sayılmış olup, öngörülen amacın sağlanması ya da olanaksız hale gelmesi, süreli kurulmuşsa bu sürenin tamamlanması, bunlara örnek olarak sayılabilir.
11. Sermaye olarak bir şeyin mülkiyetini koyan ortak ortaklığın tasfiyesi sonunda o şeyi aynen geri alamayıp, kendisinin sermayesi ne miktar bir değer kabul edilmişse, o değeri isteyebilir. Eğer bu değer belirlenmemişse geri alma, o şeyin sermaye olarak bulunduğu zamanki değeri üzerinden yapılır.
12. Ortaklığın yasal defterleri, ortakların şahsına bağlı olarak tutulur. Yani yasal defterlerin tasdikinde, ortaklık unvanı ile birlikte tüm ortakların adları da belirtilir. Vergi idaresinin genel görüşüne göre hesap döneminin belirlenmesinde de aynı esas geçerli olmalıdır. Bu durumda, ortak değişikliği veya herhangi bir nedenle bir ortağın çıkması hesap döneminin kapanmasını gerektirecektir. Konuyla ilgili olarak Danıştay'ın görüşü farklı olup istikrar kazanmış kararlarına göre ortak değişikliği halinde, yeni defter tasdikine ihtiyaç yoktur. Bununla birlikte ortaklardan birinin herhangi bir şekilde ortaklıktan ayrılması halinde, söz konusu tarih itibarıyla kayıtların kapatılıp, dönem sonuçlarının belirlenmesinden sonra yeniden açılması gerektiği Danıştay'ca da kabul edilmektedir.

¹ Ortak girişimlerle ilgili olarak 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 15.08.2003 tarih ve 25200 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan [4964 sayılı Kanun](#)'un 10. Maddesiyle değiştirilen Ortak Girişimler başlıklı 14. Maddesi de bu konuda hükümler içermektedir.

2. Adi Ortaklığın Yönetimi

2.1. Kural olarak adi şirketin yönetimi, bütün ortaklara aittir. Ancak, bu durum güçlükler yaratabileceğinden, yönetim yetkisinin ortaklardan veya hariçten bir veya birkaç kişiye devri kararlaştırılabilir. Yönetimin bir ortağa veya dışarıdan birine sözlü ya da yazılı olarak devredilmesi gerekli değildir. Yönetimin ortaklardan ya da dışarıdan birine devri halin icabından anlaşılabilir nitelikte olması yeterlidir.

2.2. Şirket Kararları

Adi şirketlerde şirket kararları da Borçlar Kanunu' nun 524'ncü maddesinde hükme bağlanmıştır. Şirket sözleşmesinin değiştirilmesi veya yönetici ortağın belirlenmesi şirketi büyük ölçüde etkileyen işlemlerdir. Bu konularda alınacak kararlar önemli kararlardır. Şirket kararlarının bütün ortakların oybirliği ile verileceği öngörülmüştür.² Her ortağın sermaye payına bakılmaksızın bir oy hakkı vardır. Oy hakkının sermaye payına göre hesaplanacağı şeklindeki sözleşmeye konulan hüküm geçersizdir.^{3 -4} Sözleşmede oy çokluğu ile karar alınması belirtilmiş ise bu çoğunluk ortakların adetleri ile belli olur (B.K. Md: 524)

2.3. Yönetim Kararları

Yönetim yetkisi normal işlemleri kapsamaktadır. İşlemlerin niteliği, şirket varlığı yönünden etkileri dikkate alınarak belirlenir⁵ Günlük, olağan işlerin yürütülmesi şirket varlığını fazla etkilemez. Bu işlemler için alınacak kararlarda yönetici ortağın tek başına karar vermesi yeterlidir.

Sözleşme hükümleri veya sonradan alınacak bir karar ile münhasıran bir ortağa veya birden çok ortağa bırakılmadığı takdirde Adi Ortaklığın idaresinden bütün ortaklar sorumlu bulunmaktadır. (B.K. Md: 525, Cümle:1) Bu hükümler çerçevesinde sözleşme ile veya sonradan adi ortaklık ortakları tarafından alınacak bir karar ile yönetim yetkisi tek bir ortağa veya birden çok ortağa veya ortak olmayan her hangi bir kişiye bırakılabilmektedir.

Adi ortaklığın idaresi ortakların tamamına veya bir kaçına bırakılmış ise bunlardan her biri diğerlerinin iştiraki olmaksızın ortaklığı yönetebilirler. Ancak bu durumda adi ortaklığı yönetmeye yetkili her bir ortak diğer yönetici ortakların yaptığı her işlemde bu işlemin tamamlanmasından önce itiraz etme hakkına sahip bulunmaktadır. (B.K. Md: 525, Cümle:2)

Ortaklık adına ve kendi hesabına üçüncü bir şahıs ile ticari bir ilişkiye giren ortak, bu üçüncü şahsa karşı yalnız kendisi alacaklı veya borçlu olur. Ortaklardan biri bütün ortaklar adına üçüncü bir şahıs ile ticari ilişkiye girdiği takdirde diğer ortaklar ancak temsil hakkındaki hükümler doğrultusunda üçüncü şahsın alacaklısı veya borçlusu olurlar. (B.K.Md: 533)

² Adi Ortaklıkta kararlar bütün ortakların (İttifakı) oy birliği ile alınır. BK.524

³ Necati Perçin Adı geçen makale. (Yazar burada vergi mevzuatından kaynaklanan hususlara değiniyor olabilir.

⁴ BK. 524: "... Sözleşmede oy çokluğu ile karar alınması belirtilmiş ise bu çoğunluk ortakların adetleri ile belli olur..."

⁵ ADİ ŞİRKETLER HAKKINDA GENEL HÜKÜMLER VE ADİ ŞİRKETLERİN BORÇLAR KANUNU VE VERGİ KANUNLARI KARŞISINDAKİ DURUMU/NecatiPERÇİN

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

Borçlar Kanunu, yönetici olan ve olmayan ortaklar arasındaki ilişkiyi vekâlet olarak kabul etmiştir. Yönetici ortak bir vekilin yetkisi içinde kalan ve olağan nitelikte işleri tek başına yapabilir. Olağanüstü işler için her halükarda el birliği ile hareket zaruridir. Dava açmak gibi olağanüstü durumlarda ise ortaklığın zaruri dava arkadaşlığı olduğu aşağıda açıklanacaktır.

3- Şirketin Denetimi

Adi şirketlerde her ortağın şirketi denetleme yetkisi vardır. Bu kapsamda her ortağın;

- 3.1. Şirket işleri hakkında bilgi almaya,
- 3.2. Şirket defter ve evraklarını incelemeye,
- 3.3. Şirketin mali durumu hakkında özet çıkartmaya

mutlak hakkı vardır. Ayrıca şirket sözleşmesi ile bu hak sınırlandırılmaz ve kaldırılamaz. Aksine yer alan hükümler batıldır.

4. Ortakların Birbirlerine Karşı Yükümlülükleri

4.1. Rekabet Yasağı

Ortaklardan hiçbiri, kendi hesabına, şirketin gayesine aykırı veya zararlı işlemler yapamaz.

4.2. Özen Gösterme Yükümlülüğü

Ortaklardan her biri, kendi işlerinde mutad olarak gösterdiği dikkat ve özeni, şirket işlerinde de göstermekle yükümlüdür.

4.3. Masraf ve Borçlardan Doğan Sorumluluk

Ortaklardan birinin, şirket işleri için yaptığı masraflar ve borçlardan dolayı, diğer ortaklar bu masrafı yapan ortağa karşı sorumludurlar.

Şirkete avans veren ortak, verdiği günden itibaren faiz isteyebilir. Ancak, şahsi emeği için tazminat isteyemez.

5. Şirket Ortaklığında Değişiklik

Ortakların oybirliği ile kararı olmaksızın şirkete yeni ortak alınmaz veya ortaklardan biri payının tamamını ya da bir kısmını üçüncü bir şahsa devredemez.

Oybirliği ile karar alınmaksızın, herhangi bir ortak, hissesini üçüncü bir şahsa satarsa, bu işlem onunla satın alan arasında kalır; şirkete karşı hüküm ifade etmez.

Şirket sözleşmesinde hüküm konulmamışsa, şirketten ayrılmak isteyen ortak, ancak şirketin feshini istemek zorundadır. Bir ortağın şirketten çıkarılması için de, aynı şekilde şirketin feshini istemek gerekir.

6. Adi Şirketin Dış İlişkileri

6.1. Adi şirket tüzel kişiliğe sahip olmadığından, üçüncü kişilerle ilişkilerinde bağımsız bir varlığı bulunmamaktadır. Dolayısıyla adi şirket, kendi adına hak ve borç iltizam edemez,

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

davacı veya davalı olamaz. Şirket adına hareket eden ortağın, diğer ortakları, alacaklı veya borçlu haline getirebilmesi, ancak temsil hükümlerine göre mümkündür.⁶

6.A Ortakların üçüncü kişilerle ilişkisi-TEMSİL

6.A.1- 818 sayılı Yürürlükte Bulunan Borçlar kanunu 533. Maddesine göre “Temsil”

818 S.lı Borçlar Kanunu MADDE 533

Şirket hesabına ve kendi namına bir üçüncü şahıs ile muameleye girişen şerik, bu üçüncü şahsa karşı yalnız kendisi alacaklı ve borçlu olur. Şirket veya bütün şerikler namına üçüncü bir şahıs ile şeriklerden biri muameleye giriştiği halde diğer şerikler ancak temsil hakkındaki hükümlere tevfikan üçüncü şahsın alacaklı veya borçlusu olurlar. Kendisine idare vazifesi tahmil edilen şerik şirketi ve bütün şerikleri üçüncü şahıslara karşı temsil etmek hakkını haiz sayılır.

6.A.2- Yeni Borçlar Kanununa göre “Temsil” m.637 ve Gerekeşi

Borçlar Kanunu MADDE 637- Kendi adına ve ortaklık hesabına bir üçüncü kişi ile işlemde bulunan ortak, bu kişiye karşı bizzat kendisi alacaklı ve borçlu olur.

Ortaklardan biri, ortaklık veya bütün ortaklar adına bir üçüncü kişi ile işlem yaparsa, diğer ortaklar ancak temsile ilişkin hükümler uyarınca, bu kişinin alacaklısı veya borçlusu olurlar.

Kendisine yönetim görevi verilen ortağın, ortaklığı veya bütün ortakları üçüncü kişilere karşı temsil etme yetkisi var sayılır. Ancak, temsil yetkisine sahip yönetici ortağın yapacağı önemli tasarruf işlemlerine ilişkin yetkinin, bütün ortakların oybirliğiyle verilmiş olması ve yetki belgesinde bu hususun açıkça belirtilmiş olması şarttır.⁷

⁶ -ADİ ŞİRKETLER HAKKINDA GENEL HÜKÜMLER VE ADİ ŞİRKETLERİN BORÇLAR KANUNU VE VERGİ KANUNLARI KARŞISINDAKİ DURUMU/NecatiPERÇİN , Gelirler Başkanlığı, Anadolu Kurumlar Vergi Dairesi Başkanı

⁷ -Ortakların üçüncü kişilerle ilişkisi

I. Temsil

MADDE 637- Kendi adına ve ortaklık hesabına bir üçüncü kişi ile işlemde bulunan ortak, bu kişiye karşı bizzat kendisi alacaklı ve borçlu olur.

Ortaklardan biri, ortaklık veya bütün ortaklar adına bir üçüncü kişi ile işlem yaparsa, diğer ortaklar ancak temsile ilişkin hükümler uyarınca, bu kişinin alacaklısı veya borçlusu olurlar.

Kendisine yönetim görevi verilen ortağın, ortaklığı veya bütün ortakları üçüncü kişilere karşı temsil etme yetkisi var sayılır. Ancak, temsil yetkisine sahip yönetici ortağın yapacağı önemli tasarruf işlemlerine ilişkin yetkinin, bütün ortakların oybirliğiyle verilmiş olması ve yetki belgesinde bu hususun açıkça belirtilmiş olması şarttır.

C. Ortakların üçüncü kişilerle ilişkisi

GEREKÇESİ: MADDE 637- 818 sayılı Borçlar Kanununun 533 üncü maddesini karşılamaktadır. Tasarının üç fıkradan oluşan 637 nci maddesinde, âdi ortaklıkta temsil konusu düzenlenmektedir.818 sayılı Borçlar Kanununun 533 üncü maddesinin kenar başlığında kullanılan “C. Şeriklerin üçüncü şahıslara karşı münasebeti / I. Temsil” şeklindeki ibareler, Tasarıda “C. Ortakların üçüncü kişilerle ilişkisi / I. Temsil” şeklinde değiştirilmiştir.818 sayılı Borçlar Kanununun tek fıkradan oluşan 533 üncü maddesinin her üç cümlesi de, ayrı konulara ilişkin oldukları göz önünde tutularak, Tasarıda üç fıkra hâlinde kaleme alınmıştır. Maddenin ikinci fıkrasında, ortaklardan birinin, ortaklık veya bütün ortaklar adına bir üçüncü kişi ile işlem yapması durumunda, diğer ortakların, ancak temsile ilişkin hükümler uyarınca, bu kişinin alacaklısı veya borçlusu olacakları hükme bağlanmıştır. Kendisine yönetim görevi verilen ortağın, üçüncü kişi ile yaptığı hukukî işlemde ortaklık adını veya kaşesini ya da bütün ortakların isimlerini kullanmış olması, bu hukukî sonucu değiştirmeyecektir. Çünkü, âdi ortaklığın tüzel kişiliği bulunmadığı için, yönetici ortak olsa bile, ortaklardan birinin organ sıfatıyla hareket etmesi mümkün değildir. Maddenin son fıkrasında, 818 sayılı Borçlar Kanununun 533 üncü maddesinden farklı olarak, temsil yetkisine sahip yönetici ortağın yapacağı önemli tasarruf işlemlerine ilişkin yetkinin geçerliliği, bu yetkinin, bütün ortakların oybirliğiyle verilmiş ve yetki belgesinde bu hususun açıkça belirtilmiş olması koşullarına bağlanmıştır.

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

6.B.2. Temsilin sonuçları

Yeni Borçlar kanunu MADDE 638- Ortaklık için edinilen veya ortaklığa devredilen şeyler, alacaklar ve aynı haklar, ortaklık sözleşmesi çerçevesinde elbirliği hâlinde bütün ortaklara ait olur.

Ortaklık sözleşmesinde aksine bir hüküm bulunmadıkça, bir ortağın alacaklıları, haklarını ancak o ortağın tasfiyedeki payı üzerinde kullanabilirler.

Ortaklar, birlikte veya bir temsilci aracılığı ile, bir üçüncü kişiye karşı, ortaklık ilişkisi çerçevesinde üstlendikleri borçlardan, aksi kararlaştırılmamışsa müteselsilen sorumlu olurlar.

7- ORTAK GİRİŞİMLER :

Ortak girişim, Konsorsiyum, Joint Venture gibi her ne adla anılırsa anılsın uygulanacak hükümler Borçlar Kanundaki Adi Ortaklığa ilişkin hükümlerdir.

Yukarıda belirtildiği üzere adi ortaklığın tüzel kişiliği yoktur. Keza ortak girişimlerin de tüzel kişiliği bulunmamakla birlikte kimi hallerde Ticaret Siciline tescil işlemi yapılabilmektedir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 15.08.2003 tarih ve 25200 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4964 sayılı Kanun'un 10. Maddesiyle değiştirilen Ortak Girişimler başlıklı 14. Maddesi de bu konuda hükümler içermektedir.

Buna göre :

Madde 14.- Ortak girişimler birden fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından iş ortaklığı veya konsorsiyum olarak iki türlü oluşturulabilir. İş ortaklığı üyeleri, hak ve sorumluluklarıyla işin tümünü birlikte yapmak üzere, konsorsiyum üyeleri ise, hak ve sorumluluklarını ayırarak işin kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili kısımlarını yapmak üzere ortaklık yaparlar. İş ortaklığı her türlü ihaleye teklif verebilir. Ancak idareler, işin farklı uzmanlıklar gerektirmesi durumunda, ihaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceğini ihale dokümanında belirtirler. İhale aşamasında ortak girişimden kendi aralarında bir iş ortaklığı veya konsorsiyum yaptıklarına dair anlaşma istenir. İş ortaklığı anlaşmalarında pilot ortak, konsorsiyum anlaşmalarında ise koordinatör ortak belirtilir. İhalenin iş ortaklığı veya konsorsiyum üzerinde kalması halinde, sözleşme imzalanmadan önce noter tasdikli iş ortaklığı veya konsorsiyum sözleşmesinin verilmesi gerekir. İş ortaklığı anlaşma ve sözleşmesinde, iş ortaklığını oluşturan gerçek veya tüzel kişilerin taahhüdün yerine getirilmesinde müştereken ve müteselsilen sorumlu oldukları, konsorsiyum anlaşma ve sözleşmesinde ise, konsorsiyumu oluşturan gerçek veya tüzel kişilerin, işin hangi kısmını taahhüt ettikleri ve taahhüdün yerine getirilmesinde koordinatör ortak aracılığıyla aralarındaki koordinasyonu sağlayacakları belirtilir.⁸

Borçlar Kanunu'nun ilgili maddelerine göre taraflar doğrudan doğruya bir adi ortaklık kurabilirler, ya da bu ortaklık Ticaret Kanunu'nda belirtilen şirketlerin açık özelliklerini (Mümeyyiz vasıfları) taşımayan bir ortaklık ise bu ortaklık adi şirket sayılmaktadır.

Adi ortaklıklar tüzel kişiliğe sahip değildir. Ancak belli bir ticari unvanı kullanabilmektedirler. Adi ortaklıkların tüzel kişiliği bulunmaması dolayısıyla ticaret siciline tescil ettirilme zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu husus ile ilgili olarak 01.04.2009 tarih ve 27187 sayılı Resmi Gazete'de, Sanayi

⁸ İş kazaları bakımında burada Borçlar kanunu uyarınca ortaklar kurtuluş beyinelerine sığınabilir ve görev alanında olmadığı gerekçesi ile savunmada bulunabilirler. Ne var ki bu savunmalar Borçlar Kanunu uyarınca tazminat sorumluluğunda savunma açısından rol oynayabilirse de, Ceza Usul Kanunu açısından hakim kararını verirken her türlü delile başvurabilmesi nedeniyle cezai sorumluluk ayrı bir nitelik taşımaktadır.

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

ve Ticaret Bakanlığı'nın " İç Ticaret 2009/2" sayılı "Ticaret şirketlerinin tüzel kişiliği bulunmayan bir ortaklık yapısı ile işlettikleri ticari işletmelerin ticaret siciline tescili hakkında tebliğ" yayımlanmıştır. Bu tebliğ'in 3 maddesi hükümlerine göre "Tüzel kişiliği haiz ticaret şirketlerinin müştereken belli bir amacı gerçekleştirmek ve kâr elde etmek için kurdukları ve müştereken yönettikleri tüzel kişiliği bulunmayan ortaklıklar aracılığıyla işletilen ticarî işletmeler talep edilmesi hâlinde ticaret siciline tescil edilir." Buna göre özet olarak; adi ortaklıklar **talep halinde** ticaret siciline tescil edilecekler ve bütün ortakların imzaları noterce tasdik edilmiş bir dilekçe ile yapacakları **talep üzerine** ticaret sicil kaydı silinecektir.⁹

Türk Ticaret Kanunu'nun 14/1 maddesinde "Bir ticari işletmeyi, kısmen dahi olsa kendi adına işleten kimseye tacir denir." hükmü bulunmaktadır.

Aynı maddenin 3 fıkrasında da "Bir ticari işletme açmış gibi, ister kendi adına, ister adi bir şirket veya her ne suretle olursa olsun hukuken var sayılmıyan diğer bir şirket adına (Ortak sıfatıyla) muamelelerde bulunan kimse, hüsünüyet sahibi üçüncü şahıslara karşı tacir gibi mesul olur." denilmektedir.

Bu hükümler çerçevesinde adi ortaklığı oluşturan taraflar tacir niteliğindedirler.¹⁰

- Adi ortaklığı idare vazifesi verilen ortak, hem adi ortaklığı, hem de bütün ortakları üçüncü kişilere karşı temsil etme hakkına sahiptir. (B.K.Md: 533 Yeni B.K. Md.637)

- Ortaklık adına ve kendi hesabına üçüncü bir şahıs ile ticari bir ilişkiye giren ortak, bu üçüncü şahsa karşı yalnız kendisi alacaklı veya borçlu olur. Ortaklardan biri bütün ortaklar adına üçüncü bir şahıs ile ticari ilişkiye girdiği takdirde diğer ortaklar ancak temsil hakkındaki hükümler doğrultusunda üçüncü şahsın alacaklısı veya borçlusudur. (B.K.Md: 533)

- Ortaklığın iktisap ettiği veya ortaklığa devredilen değerler, alacaklar ve aynı haklar ortaklığın sözleşmesindeki hükümler çerçevesinde müştereken ortakların olur. Ortaklık sözleşmesinde aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde bir ortağın alacaklıları haklarını ancak o ortağın tasfiyedeki payından alabilirler. Sözleşmede aksi belirtilmediği takdirde ortaklar birlikte yahut bir mümessil vasıtasıyla üçüncü şahıslara karşı taahhüt etmiş oldukları borçlardan dolayı müteselsilen sorumlu olurlar. (B.K.Md: 534)

8- Adi Ortaklığın Ticaret Siciline Tescili

Yukarıdaki bir çok bölümde değindiğimiz gibi Adi Ortaklıkların tüzel kişilikleri bulunmamaktadır.

· Tescil

- Tüzel kişiliği haiz ticaret şirketlerinin müştereken belli bir amacı gerçekleştirmek ve kâr elde etmek için kurdukları ve müştereken yönettikleri tüzel kişiliği bulunmayan ortaklıklar aracılığıyla işletilen ticarî işletmeler talep edilmesi hâlinde ticaret siciline tescil edilir.

- Bu şekilde ticaret siciline tescili istenilen tüzel kişiliği olmayan ortaklıklar aracılığıyla işletilen ticarî işletmelerin, ticaret siciline tescilinin istenebilmesi için söz konusu ortaklığa ilişkin sözleşmenin yazılı olarak hazırlanması ve notere onaylatılması zorunludur.

⁹ Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından 01.04.2009 tarih ve 27187 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan " İç Ticaret 2009/2" sayılı "Ticaret şirketlerinin tüzel kişiliği bulunmayan bir ortaklık yapısı ile işlettikleri ticari işletmelerin ticaret siciline tescili hakkında tebliğ" ile bu konuya açıklık getirilmiştir.

¹⁰ http://www.alomaliye.com/2009/ruknettin_kumkale_adiortaklik.htm

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

- Düzenlenen sözleşmede;

a - Ortaklığa ilişkin tarafların ticaret unvanları, merkez adresi, temsil ve ilzama yetkilileri,

b - Ortaklığın açık olarak bir ticarî işletme işletmek üzere oluşturulduğu ve bu hususa konu ticarî işletmenin unvanı, adresi, amaç ve konusu, herhangi bir süre ile kurulmakta ise bu süre,

c - Ortaklığa konu ticarî işletmenin kimler tarafından temsil edileceği, pilot veya lider ortağın kim olduğu,

hususları belirtilmek kaydıyla gerekli görülecek diğer hususlara yer verilir.

Ayrıca, sosyal güvenlik, vergi ve kamu ihale mevzuatı gibi ilgili mevzuat gereği aranılan diğer şartlar bu sözleşmede açıkça gösterilir.

9- Adi Ortaklığın İdaresinde temsil, Yönetim Kararlarının Bağlayıcılığı, Ortaklığın ve ortakların Yükümlülükleri, Tazminat Sorumluluğu, konu ile ilgili Yargı kararları

Adi ortaklığın aktif ya da pasif dava ehliyeti bulunmamaktadır.¹¹

11 T.C. Yargıtay 12.Hukuk Dairesi 2008/2359 E. 2008/3191 K. İçtihat

Üyemizin Özeti

İcra takibinde taraf ehliyeti kamu düzenine ilişkin olduğundan bu konuya dair şikayetler için 7 günlük süre şartı aranmaz.

(Karar Tarihi : 22.02.2008)

Mahkeme kararının müddeti içinde temyizden temyizden şikayetçi vekili tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya mahallinden daireye gönderilmiş olmakla okundu ve gereği görüşülüp düşünüldü:

Adi ortaklığın tüzel kişiliği olmadığından aktif ve pasif dava ehliyeti yoktur. Bu nedenledir ki takibin veya davanın bütün ortaklara açılması zorunludur.

Borçlar Kanunu'nun 525. ve 533. maddeleri gereği kendisine yönetim hakkı tanınan ortağın ortaklığı ve diğer ortakları temsil yetkisi vardır. Temsil yetkisi zımnen icazet, temsil belgesi, adi ortaklık sözleşmesi veya ortaklık kararı ile verilebilir.

Somut olayda, alacaklı tarafından borçlu D. İ. A.Ş. ve Ö. A.Ş. iş ortaklığı hakkında kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takibe başlandığı ve örnek 10 nolu ödeme emrinin de D.İ. A.Ş. ve Ö. A.Ş. iş ortaklığı adına tebliğe çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Takipte adi ortaklık adına ödeme emri çıkarılmış olup, adi ortaklığı oluşturan şirketlerden Ö. A.Ş. adına ayrı ayrı çıkarılmış ve tebliğ edilmiş bir ödeme emri yoktur. Borçlar Kanunu'nun 520. maddesine göre adi ortaklığın hükmi şahsiyeti bulunmadığından taraf ehliyeti yoktur. Taraf ehliyeti kamu düzeninden olup Mahkemece kendiliğinden göz önüne alınmalıdır. Öte yandan yasanın emredici kuralından kaynaklanan ve bir hakkın yerine getirilmesi ile ilgili bulunan bu husus hakkında İİK'nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikayet hakkı vardır. Dolayısıyla yukarıda belirtildiği şekilde adi ortaklık adına çıkarılan ödeme emrinin geçerliliği yoktur. O halde Mahkemece bu husus resen gözetilerek sair itirazların incelenerek oluşacak sonuca göre bir karar vermek gerekirken yazılı şekilde süreden reddine karar verilmesi isabetsizdir.

KARAR : Şikayetçi vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile mahkeme kararının yukarıda yazılı nedenlerle İİK. 366. ve HUMK. 428. maddeleri uyarınca BOZULMASINA, 22.02.2008 gününde oybirliği ile karar verildi.

İlgili Mevzuat Hükmü : İcra ve İflas Kanunu MADDE 16 : (Değişik: 3/7/1940 - 3890/1 md.)

Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır.

Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir.

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

ADİ ORTAKLIKTA VEKALET SORUNU:

Adi ortaklık, BK. 520-541 maddelerinde düzenlenmiştir. Adi ortaklığın tüzel kişiliği bulunmamaktadır.

Adi ortaklığın tüzel kişiliği bulunmadığından taraf ehliyeti de bulunmamaktadır. Adi ortaklık dava açamayacağı gibi , adi ortaklığa karşı da dava açılmaz, yani ne dava edilebilir ne de ona karşı takip yapılabilir. Başka bir deyişle ortaklığın tüzel kişiliği bulunmadığı için ortaklığın temsili ve organsal temsili de mümkün değildir. Bu nedenle adi ortaklığı oluşturan davalarda, adi ortaklığı oluşturan kişilerin taraf olarak hep birlikte hareket etmeleri gerekir. Dolayısıyla adi ortaklık tarafından açılacak davaların elbirliği ile mülkiyet kuralları gereğince bütün ortaklar tarafından birlikte açılması gerekmektedir.

Adi ortaklıkta bütün ortaklar ayrı ayrı temsil ve idare yetkisine sahiptirler. Diğer bir ifadeyle idare hakkında bir mukavele hükmü ya da ortaklık kararı yoksa her bir ortak tarafından yetkili temsilci sayılırlar.

Bu hususta BK 533 maddesi gereğince özel yetki gerekir. Yani dava açılması ya da ortaklığa karşı dava açılması durumunda bu halde ortaklar özel yetki verebilir ve bir ortağı idareci tayin edebilirler. Bu idarecinin de avukat olması gerekmez! İdareci tarafından açılan dava ya da ortaklık adına açılan dava da dava bütün ortaklara karşı açılır ve sonuçları bütün ortakları bağlayıcıdır.

1136 SAYILI AVUKATLIK KANUNUNA GÖRE SORUNUN İNCELENMESİ :

Adi ortaklığı temsilen bir avukatın görevlendirmesi bu koşullarda bir sakıncası bulunmamaktadır. Ne var ki adi ortaklığın tüzel kişiliği bulunmadığında bu defa adi ortaklığı temsil eden kişinin aynı zamanda çifte temsil sorununun ortaya çıkmasına neden olabilir.¹²

Avukatlık Yasası 38/b maddesi uyarınca bu durum çifte temsil yasağıyla karşılaşılabilmektedir. Avukatın vekalet üstlenmesinde "...çifte temsilin caiz olmaması için soyut olarak menfaat çatışması tehlikesinin varlığı yeterlidir. Bu yasağın söz konusu olabilmesi için muhtemel menfaat çatışmasının somut olarak gerçekleşmesi gerekmez..." görüşü tarafımızca da benimsenmektedir. Gene aynı müellif tarafından "...Menfaatleri prensip olarak birbirlerine uygun olan birden fazla müvekkilin temsil edilmesi halinde, kural olarak menfaat çatışması bulunmaması nedeniyle bu kimselerin tek bir avukat tarafından temsil edilmesi mümkündür. Ancak ileride bu kişiler arasında ciddi bir menfaat çatışması çıkması halinde avukatın vekaletten bir bütün olarak çekilmesi gerekecektir... Ceza yargılamasında avukatın birden fazla sanığı temsil etmesi doğru değildir. Çünkü bütün sanıkların amacı aynıdır: beraat etmek ya da daha hafif bir cezayı almak! Şeriklerin karşılıklı olarak birbirlerini suçladıkları durumlarda menfaat çatışması tehlikesi mevcuttur..."¹³

Başka bir deyişle, adi ortaklığı temsilen bir avukata vekaletname verilmesi mümkün ise de vekaleti üstlenirken özellikle adi ortaklığın şerikleri arasında olası bir menfaat çatışması olup olmadığının dikkatli biçimde incelenmesi gerekecektir. Bu hal avukatın mesleğini özenle ifa yükümlüğünün doğal bir sonucu olup, çifte temsil nedeniyle avukatın disiplin ve tazminat sorumluluğu da gündeme getirebilir.

¹² Dr.Özcan Günergök, Seçkin Yayınları Ankara 2003, Birinci baskı. S.94-96

¹³ Adı geçen eser, S.94-96

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

Dava Açamaz (İş Ortaklığı, Joint Ventur gibi)Adi ortaklıkta ayrı bir tüzel kişilik yoktur. Bu nedenle, şirket ortaklarının taraf oldukları davalarda, ortakların hep birlikte hareket etmeleri gerekir.¹⁴⁻¹⁵⁻¹⁶

¹⁴¹⁴ Adi Ortaklık Tek Başına Dava Açamaz (İş Ortaklığı, Joint Ventur gibi)

Adi ortaklıkta ayrı bir tüzel kişilik yoktur. Bu nedenle, şirket ortaklarının taraf oldukları davalarda, ortakların hep birlikte hareket etmeleri gerekir.

T.C.
YARGITAY
15. HUKUK DAİRESİ

E. 2003/874

K. 2003/2540

T. 12.5.2003

DAVA : Yukarıda tarih ve numarası yazılı hükmün duruşmalı olarak temyizen tetkiki davalı-k.davacı vekili tarafından istenmiş olmakla duruşma için tayin edilen günde davacı-k.davalı vekili avukat Hasan Bıyıklı ile davalı-k.davacı vekili avukat Sezer Ersoy geldiler. Temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşıldıktan ve hazır bulunan taraflar avukatları dinlendikten sonra eksiklik nedeniyle mahalline iade edilen dosya tekrar gelmiş olmakla dosyadaki kağıtlar okundu için gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : İskenderun-Divriği demiryolu elektrifikasyon projesine ait sözleşme, Societe de Construction de Lignes ElectriÄues (SCLE), GTM Entrepose Electricite (GTME), Sofrerail, Techniphone ve STFA Enerji Telekomünikasyon Sanayi ve Ticaret A.Ş. (STFA)dan oluşan konsorsiyum ile TCDD Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü arasında 23 Kasım 1988 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Konsorsiyum için yüklenicisi, TCDD ise iş sahibidir. Sözleşme konsorsiyumu temsilen Lider (SCLE) adına Mr.Andre Coude du Foresto ve yönetici firma GTME adına MR.Yves Barnouin tarafından imzalanmıştır.

Eldeki temyize konu edilen davayı açan (kısaca) STFA şirketi olup bu şirket ile davalı TCDD arasında müstakilen imzalanan bir sözleşme bulunmamaktadır.

Yüklenim görevini üstlenenlerin dördü yabancı, birisi ise Türk şirkettir. Türk şirketi (STFA'nın) için Türkiye'de bulunan bir bölümünü yapacağı anlaşılmalı ise de, iş bir bütün olarak ihale olunmuş ve davalı ile konsorsiyum arasında akit kurulmuştur. Konsorsiyum uyumsuzluk konusu işi yapıp bitirmek amacıyla oluşturulmuştur. Hukuken adi ortaklık olarak nitelendirilmesi zorunludur. Bu nedenle konsorsiyumun hükmi şahsiyeti (tüzel kişiliği = makaleyi yazanın notu) bulunmamaktadır. BK.nun adi şirkete ilişkin hükümlerinin (BK. Madde 520 v.d) bu ortaklık için de uygulanacağı ortadadır. BK.nun 520/2. maddesi uyarınca bir şirket Ticaret Kanununda tarif edilen şirketlerin mümeyyiz vasıflarını haiz değilse bu bap ahkâmına tabi adi şirket sayılır. Yönetim görevi verilen ortağın diğer ortakların vekili sıfatıyla dava açabilmesi fevkalade işlerden olup, yönetici ortağın dava açma ve genel vekil tayin etme konusunda diğer ortaklardan özel yetki alması gerekir. Özel yetki verilen yönetici ortak, genel vekili tüzel kişiliği bulunmayan adi ortaklık adına değil, ancak temsilcisi bulunduğu diğer ortaklar adına tayin edebilir ve ortaklar adına dava açabilir. **Adi ortaklığın hükmi şahsiyeti olmadığından adi ortaklıkta dava tüm ortaklar tarafından açılmalıdır. Ortaklar, davada mecburi dava arkadaşı durumundadır.** Sözleşmenin, adi ortaklığa (konsorsiyuma) yüklediği vebibelerden(=yükümlülüklerden) adi ortaklığın bütün üyeleri sorumludurlar. Sorumluluğun, adi şirketin sözleşme yaptığı kişi ya da şirkete karşı bölünmesi mümkün değildir. Bir ortaklık sözleşmesi uyarınca kendi şirketine karşı üstlendiği vebibeleri yerine getirmez ise, diğer ortaklar, adi ortaklığın akidine karşı bunları ifayla mükelleftirler.

Adi ortaklık adına veya adi ortaklık aleyhine açılacak davalarda tüm ortakların yer almaları yasa gereği olduğu gibi, doktrinde de böyle kabul edilmektedir. Zira adi ortaklık iştirak kurallarına tabidir (BK. Madde 534, MK. Madde 630- yeni 702).

Dava konusu olayda, davacı STFA, davalı TCDD'nin sözleşmeyle üstlendiği edimleri zamanında yerine getirmediği ve bu yüzden zarara uğradığını, akdın feshedildiğini ileri sürerek gecikmeden doğan zararlarının tahsilini ve sözleşme dışı yaptığı işlerin bedelini kendi adına talep etmektedir.

Gecikmeden doğan bir zarar varsa, ya da sözleşmenin dışında bir iş yapıp ta bedeli ödenmemiş ise bunun sorumlusu 23 Kasım 1988 tarihli sözleşmenin iş vereni olan TCDD'dir. Ancak bu sorumluluk sözleşmenin tarafı olan adi ortaklığa (konsorsiyuma) karşıdır. Adi ortaklığın tüm ortakları tarafından birlikte bir dava açılması halinde eldeki davanın dinlenmesi veya açılan bu davaya diğer ortaklardan icazet alınarak devam edilebilmesi mümkündür. Bu takdirde dava ya adi ortaklık namına yürüyecek, ya da diğer şirketlerin icazet vermeleri ve adi ortaklığın yaptığı sözleşmeden doğan haklarını davacıya temlik etmeleri halinde, davacı tek başına davayı yürütebilecektir.

Oysa, bir kısım ortakların sözleşmenin ihlaline dayanarak başka bir mahkemede dava açtıkları ve karar bağlandığı, ancak henüz kesinleşmediği de ortadadır. Bunun yanında konsorsiyumu teşkil eden ortaklardan birisinin de ne eldeki davada ve ne de diğer davada yer almadığı anlaşılmaktadır. Birleşen dava ise husumet açısından ihtirazi kayıtla açıldığından husumetin benimsenmiş olduğunun delili olamaz.

Bu durumda mahkemece yapılacak iş; konsorsiyumun diğer ortaklarından TCDD ile yapılan sözleşmeden doğan hakların davacıya temlik edildiğini gösterir geçerli belgelerin ibraz edilmesi, diğer şirketlerin davaya katılmalarının sağlanması için davacıya mehil verilmesi, bu mehil zarfında iştirak sağlandığı veya temlikname alındığı takdirde, diğer üyelerce açılan davanın sonucu da gözetilerek mükerrer taleplere yer verilmeden işin karar bağlanması, aksi takdirde tek başına dava açması hukuken mümkün bulunmadığından davacının davasının reddine karar verilmesinden ibarettir.

Bu hususlar üzerinde durulmadan işin esasına hükmedilmesi doğru görülmemiş kararın bozulması uygun bulunmuştur.

ADI ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle hükmün temyiz eden davalı TCDD Genel Müdürlüğü yararına BOZULMASINA, 275 milyon lira duruşma vekillik ücretinin ve KDV'sinin davacıdan alınarak vekille temsil olunan davalıya verilmesine, ödediği temyiz peşin harcının istek halinde temyiz eden davalı-k.davacıya geri verilmesine, 12.5.2003 gününde Recep Yalçın ve İbrahim Yolageldi'nin karşı oylarıyla oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY YAZISI:

SCLE-SOFREAIL-TECHNIFON-GTME ve STFA-Enerkom A.Ş.den oluşan konsorsiyum ile TCDD Genel Müdürlüğü arasında İskenderun-Divriği tren hattının elektrifikasyonu işini konu alan Kasım 1988 tarihli yapım sözleşmesi imzalanmıştır.

Fransız SCLE Firması lider firma iken liderlik görev ve sıfatını GTME firmasına devretmiştir. Konsorsiyumun yabancı ortakları mühendislik hizmetleri ve malzeme temin ve imali işlerinden, davacı STFA-Enerkom A.Ş. ise yerli malzeme temini ve montajı işinden sorumlu kılınmış sözleşme konusu işin kapsamı bu şekilde kesin olarak ayrılmıştır.

Sözleşme, konsorsiyumun yabancı ortaklarına ödenmesi gereken avans ödemelerinin tamamlandığı 31.7.1989 tarihinde uygulanmaya başlanmış, montaj işini üstlenen davacı firma, lider firmaya gönderdiği 28.12.1993 tarihli yazı ile sözleşme bedeli itibarıyla işin %95'inin gerçekleştirildiği sırada yapım işinin tıkanma noktasına geldiğini, kalan %5'lik işin tamamlanmasına engel olan hususlarda çözüm bulunması olanağının kalmadığını bildirerek akdin feshine gidilmesini önermiş, lider firma yetkilisi fesih için her türlü yazışma yapma yetkisini davacıya vermiş, davacı da 31.12.1993 tarihli yazısı ile sözleşmeyi feshettiğini bildirmiştir.

Akdin feshinden sonra kalan işin bitirilmesi konusunda konsorsiyumun davacı dışında kalan ortakları ile davalı idare arasında yeniden anlaşma sağlanmıştır.

Birden fazla firmanın, bir inşaat işini gerçekleştirmek üzere bir araya gelip bir konsorsiyum oluşturmaları halinde BK. madde 520 anlamında bir adi ortaklık sözkonusu olduğu tartışmalıdır. Kural olarak tüzel kişiliği bulunmayan adi ortaklığın taraf ehliyeti de bulunmayıp dava adi ortaklık adına değil, iştirak halinde hak sahipliği esasına göre bütün ortaklar adına açılır ve hüküm de bütün ortaklar adına verilir. Burada bir mecburi dava arkadaşlığı vardır.

Ancak adi ortaklık ilişkisinde iştirak halinde bir hakka sahip bulunan hak sahiplerinden bir bölümünün iştirak halindeki haklarından feragat etmeleri mümkündür. Bu durumda ortaklık ilişkisi feragat konusu hak veya haklara münhasır olmak üzere tasfiye edilmiş olur.

Somut olayda sözleşme fesih ile sona erdikten sonra diğer ortaklar TCDD ile işe devam etmek hususunda mutabık kaldıklarından ve yeniden sözleşme imzaladıklarından feshe kadar olan ve yerli ortağın yaptığı işlerle ilgili haklarından feragat etmiş sayılırlar. Ayrıca konsorsiyum dahili anlaşmasının 12.2 maddesinde tarafların her birinin herhangi bir hukuk davası açmakta serbest olacakları ve diğer tarafın bu şekilde bir işleme itirazda bulunmaması kabul edeceği de açıkça belirtilmiştir. Esasen GTME ile STFA-Enerkom A.Ş. arasında bir iş bölümü yapılmış, profenin yerli kısmından STFA-Enerkom A.Ş.'nin, yabancı kısmından ise diğer bütün ortakları da temsil eden GTME'nin sorumlu olması kabul edilmiştir. Konsorsiyumun yabancı ortakları tarafından daha sonra açılan ve Ankara 2. Asliye Ticaret Mahkemesinin 1999/363 Esasında kayıtlı olarak görülen davada yabancı ortakların bu davaya konu edilen alacak kalemleri ile bir ilgilerinin olmadığını da bildirmiş olmaları karşısında davacının tek başına bu davayı açabileceğinin kabulü ile işin esasının incelenmesi gerekirken sayın çoğunluğun konsorsiyumun diğer ortaklarının davaya katılmalarının sağlanması gerektiğine değinen bozma nedenine katılmıyoruz.

15

T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No: 1995/2286 Karar No : 1996/267

Kanun Yararına Temyiz Eden : Danıştay Başsavcılığı

Davacı : N.....İ.....ve Ort. Eski Et Hali Adres-GAZİANTEP

Davalı : .....Vergi Dairesi Müdürlüğü – GAZİANTEP

İstem Özet: : Toptan kasaplık faaliyeti ile yükümlü adi ortaklığın 1987 yılı işlemlerinin incelenmesi sonucu düzenlenen rapora dayanılarak 1987/Şubat-Mart-Nisan-Mayıs-Haziran-Ağustos-Ekim ve Kasım dönemleri için ortaklık adına tarhedilen katma değer vergisi ile kesilen kaçakçılık ve ağır kusur cezasının kaldırılması istemiyle açılan davayı; olayda davacı ortaklığın defter ve belgelerini incelemeye ibraz etmemesi üzerine tarh dosyası dikkate alınarak yapılan vergi incelemesinde, yükümlü ortaklığın müstahsilden yaptığı mal alımlarını vergi kesintisinden kaçınmak amacıyla sahte faturalarla belgelendirdiği kanaatine varılarak dönem matrahının re'sen tespiti yoluna gidildiği, 213 sayılı Kanunun 3/B maddesi hükmü uyarınca mal alımlarının sahte faturalarla belgelendirildiğini ispat külfetinin davalı idareye düşmesine karşın bunun gerçekleştirilmediği, yine bu konuda herhangi bir tespit ve inceleme de yapılmadığı anlaşıldığından, soyut verilerle, kanaate dayalı olarak düzenlenen inceleme raporuna dayanılarak yapılan cezalı tarhiyatta isabet bulunmadığı gerekçesiyle kabul ederek kaçakçılık ve kusur cezalı katma değer vergisini kaldıran Gaziantep Vergi Mahkemesinin 18.1.1994 gün ve 1994/17 sayılı kararına karşı Gazikent Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından yapılan itiraz sonucunda; bir dava yalnızca gerçek veya tüzel kişiler tarafından yahut bunlara karşı açılabileninden tüzel kişiliği olmayan adi ortaklığın, herhangi bir davada taraf ve icra takibine muhatap olma yeteneğinin bulunmadığı, bu nedenle ve 818 sayılı Borçlar Kanununun 533 ve 534. maddelerine göre adi ortaklıktan kaynaklanan davalarda ve icra takiplerinde, bütün ortakların birlikte hareket etmeleri, başka bir deyişle hep birlikte davacı ve davalı olmalarının zorunlu olduğu, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 15.5.1967 gün ve 2310/4247 sayılı kararında da belirtildiği gibi adi ortaklığı oluşturan ortakların taraf olmadıkları bir davanın görülebilme olanağından söz edilemeyeceği, yönetici ortağın davacı olabilme yeteneğine gelince, yönetici ortağın davacı olabilmesi için bütün ortakların oybirliği ile karar vermesinin gerektiği, böyle bir karar olmadığı sürece yöneticinin yalnız başına ve bir dava kapsamında ortakları temsil etmek yetkisinden bahsedilemeyeceği, ortakların Borçlar Kanununun 534. ve Medeni Kanunun 630. maddeleri uyarınca ortaklığı oluşturan mallar üzerinde iştirak halinde malik oldukları ve bunun sonucu olarak da adi ortaklık tarafından açılacak davaların bütün ortaklar tarafından birlikte açılmasının vazgeçilemeyecek bir koşul teşkil ettiği, olayda ise adi ortaklık adına tarhedilen kaçakçılık ve ağır kusur cezalı katma değer vergisine karşı herhangi bir temsil belgesi sunulmaksızın tek kişi tarafından dava açıldığı, ara kararıyla şirketi temsile ait belge istenmesine rağmen böyle bir yetki belgesinin gösterilmediği, bu durumda davanın ehliyetsiz kişi tarafından açıldığı kabulü icabettiği gerekçesiyle Vergi Mahkemesi kararını bozarak, 2577 sayılı Kanunun 3622 sayılı Kanunla değişik 15/1-d maddesi uyarınca dava dilekçesinin ehliyetli şahıs veya şahıslar tarafından bizzat yahut bir avukat tarafından otuz gün içinde dava açmakta serbest olmak üzere reddine karar veren Gaziantep Bölge İdare Mahkemesinin 23.1.1995 gün ve E:1994/439, K:1995/4 sayılı kararının kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Başsavcılığının Kanun Yararına Bozma İstemi : Av. Mehmet Deniz tarafından gönderilen 12.4.1995 kayıt günlü dilekçede; Gaziantep Bölge İdare Mahkemesinin 23.1.1995 gün ve E:1994/439, K:1995/4 sayılı kararının, yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade ettiği ileri sürülerek Başsavcılığımızdan söz konusu kararın bozulması için, kanun yararına temyiz edilmesi isteminde bulunulduğundan 13.4.1995 günlü yazımız ile getirilen dava dosyası incelendi:

Uyuşmazlık, 1987 yılı hesapları incelenen adi ortaklık adına salınan katma değer vergisi ile kaçakçılık ve ağır kusur cezalarına karşı dava açılmasından doğmuş olup, Gaziantep Vergi Mahkemesince, inceleme elemanı tarafından soyut verilere dayalı olarak tanzim olunan rapor ile tesbit edilen matrah üzerinden salınan Katma Değer Vergisi ile kaçakçılık ve ağır kusur cezalarında isabet bulunmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne, cezalı tarhiyatın terkinine karar verilmiştir.

Vergi Dairesi tarafından, mahkememin bu kararına yapılan itiraz sonunda Bölge İdare Mahkemesi, 23.1.1995 gün ve E:1994/439, K:1995/4 sayılı kararı ile; adi ortaklık tarafından açılacak davaların bütün ortaklar tarafından birlikte açılması gerektiği, görülen davanın ise, herhangi bir temsil yetkisi verilmeksizin tek kişi tarafından açıldığı gerekçesiyle, Vergi Mahkemesi kararının bozulmasına, dava dilekçesinin ehliyetli şahıs veya şahıslar tarafından bizzat yahut bir avukat tarafından otuz gün içinde dava açmakta serbest olmak üzere reddine karar vermiştir.

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

Borçlar Kanununun 520. maddesinde, Türk Ticaret Kanununda tarif edilen şirketlerin mümeyyiz vasıflarını taşımayan iki veya daha fazla kişinin mallarını ve emeklerini, belli iş yapmak için bir akit ile birleştirmelerine adı şirket denildiği ve bu şirketlerin, Borçlar Kanununda bu yönde düzenlenen hükümlere tabi oldukları, yine aynı Kanunun temsil hükümlerini taşıyan 534. maddesinde de, muka velede belirtilmedikçe, şirketlerin birlikte yahut bir mümessil vasıtasıyla üçüncü şahıslara karşı yaptıkları işlemlerden müteselsilen sorumlu oldukları hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 44. maddesinde, adi ortaklıklarda, verginin ödenmesinden, müteselsilen sorumlu olmak üzere ortaklardan herhangi birinin tarhiyata muhatap tutulacağı hükmü yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan hükümlerden anlaşılacağı üzere, tüzel kişiliği bulunmayan adi ortaklıkta, ortakların sorumluluğu birinci derecede ve sınırsızdır.

Bu durumda, ortaklık adına tarhedilen vergi ve ceza nedeniyle, ortakların malvarlığında husule gelecek azalma, para ile ölçülebilir nitelikte bir hakkın ihlalini ifade etmekte ve dolayısıyla tarhiyata muhatap tutulan ortaklardan herbirinin, vergi ve ceza ihbarnamelerine karşı, 2577 sayılı Yasanın 2. maddesinin 1/b. bendi uyarınca, dava açma hakkının doğduğunu kabul etmek gerekmektedir.

Nitekim Dairenizin 20.9.1994 gün ve E:1994/2584, K:1994/3441 sayılı kararı da bu yoldadır.

Bu itibarla, kendisine vergi ve ceza ihbarnamesi tebliğ edilen ortağın açtığı davada, işin esasını inceleyerek karar veren Vergi Mahkemesi kararının, Bölge İdare Mahkemesince, davanın ehliyetli kişi tarafından açıldığı sonucuna varılarak usul yönünden bozulmasında ve dava dilekçesinin reddine karar verilmesinde yasal isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Gaziantep Bölge İdare Mahkemesinin 23.1.1995 gün ve E:1994/439, K:1995/4 sayılı kararı yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade ettiğinden, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51. maddesi uyarınca kanun yararına bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Tetkik Hakimi Ayper Göktuna'nın Düşüncesi : Borçlar Kanununun 520 ve 534 ve Katma Değer Vergisi Kanununun 44. maddeleri hükmü karşısında adi ortaklık adına salınan cezalı vergiye karşı ortaklardan biri tek başına dava açabileceğinden Danıştay Başsavcılığının kanun yararına bozma isteminin kabulü gerekeceği düşünülmektedir

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince, Gaziantep Bölge İdare Mahkemesince verilen 23.1.1995 gün ve E:1994/439, K:1995/4 sayılı kararın Danıştay Başsavcısı tarafından kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenmesi üzerine işin gereği görüldü:

Dosyanın incelenmesinden; toptan kasaplık faaliyeti ile uğraşan yükümlü adi ortaklığın 1987 yılı işlemlerinin incelenmesi sonucu düzenlenen rapora dayanılarak 1987/ Şubat - Mart - Nisan - Mayıs - Haziran - Ağustos - Ekim ve Kasım dönemleri için adi ortaklık adına katma değer vergisi tarhedildiği, kaçakçılık ve ağır kusur cezası kesildiği, tarhedilen cezalı vergiye karşı adi ortaklardan Naci İyıkasap'ın ortaklık adına vergi mahkemesinde dava açtığı, açılan davanın kabulü üzerine vergi dairesi müdürlüğüne itiraz yoluyla Gaziantep Bölge İdare Mahkemesine başvurulduğu, anılan Bölge İdare Mahkemesince, adi ortaklık tarafından açılacak davaların bütün ortaklar tarafından birlikte yada bütün ortakların yetki verdiği ortak tarafından açılması gerektiği, davanın ise herhangi bir temsil yetkisi verilmeyen kişi tarafından açıldığı gerekçesiyle vergi mahkemesi kararı bozularak, dava dilekçesinin, ehliyetli şahıs veya şahıslar tarafından bizzat yahut bir avukat tarafından otuz gün içinde dava açılmakta serbest olmak üzere reddine karar verildiği, bu kararın Danıştay Başsavcılığı tarafından adi ortaklıklarda tarhiyata muhatap tutulan ortaklardan her birinin vergi ve ceza ihbarnamelerine karşı dava açabilecekleri sebebiyle kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istendiği anlaşılmaktadır.

Adi ortakların hukuki statüsü Borçlar Kanununun 520 ve takip eden maddelerinde düzenlenmiş olup, ortakların üçüncü şahıslara karşı münasebeti kısmındaki 534. maddesinde, aksine bir anlaşma bulunmadıkça ortakların birlikte veya bir mümessil vasıtasıyla yaptıkları muamelelerden doğan borçlardan müteselsilen sorumlu oldukları hükmü yer almaktadır. Bunun yanında 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 44. maddesi "Katma Değer Vergisi, bu vergiye mükellef gerçek veya tüzel kişiler adına tarh olunur. Şu kadar ki; a) Adi ortaklıklarda, verginin ödenmesinden müteselsilen sorumlu olmak üzere ortaklardan herhangi biri ... tarhiyata muhatap tutulurlar" hükmünü taşımaktadır.

Ortaklığın borçlarından, özellikle de uyumsuzlukta vergi borcundan müteselsilen sorumlu bulunan, bu sorumlulukları sınırsız olan ve müteselsilen sorumlu olmak üzere ortaklarından herhangi birinin tarhiyata muhatap tutulabildiği adi ortaklıklarda istenen vergi ve cezayı vergi mahkemesi öntünde ortaklardan birisinin müteselsil sorumluluğunun gereği olarak tek başına dava etme hakkı bulunmaktadır.

Bu itibarla Bölge İdare Mahkemesince, vergi mahkemesi kararının, davanın ehliyetli kişi tarafından açıldığı sonucuna varılarak usul yönünden bozulmasında ve dava dilekçesinin reddine karar verilmesinde isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle Danıştay Başsavcısı tarafından yapılan temyiz isteminin kabulü ile Gaziantep Bölge İdare Mahkemesinin 23.1.1995 gün ve E:1994/439, K:1995/4 sayılı kararının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51. maddesi uyarınca kanun yararına ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak koşulu ile bozulmasına, kararın bir örneğinin Maliye Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve Resmî Gazete'de yayımlanmasına 30.1.1996 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye Uzdem	Kenan	Güler
Selahattin	Bekir AKYÜZ	EREN	MERMUT	ÇELİK	AKSOYLU	

DOKUZUNCU DAİRE 1997 3372 1996 6261 05/11/1997

KARAR METNİ

ADİ ORTAKLIKTA ORTAKLARDAN BİRİNİN TARHİYATA KARŞI TEK BAŞINA DAVA AÇABİLECEĞİ HK.<

Adi ortaklığın katma değer vergisi borcunun tahsili amacıyla düzenlenerek tebliğ edilen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davayı; 2577 sayılı Kanunun 2/1-a maddesi uyarınca davacının iptali istenilen işlemlerle subjektif bir menfaat ilişkisinin bulunması gerektiği, iptal da-

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

valarında aranan menfaat ilişkisinin idari yargıya özgü önkoşul olduğu, olayda dava konusu yapılan ödeme emrinin ... Adı Ortaklığı adına düzenlendiği ve bu işlemin iptali için davacı tarafından doğrudan doğruya kendi adına dava açıldığı anlaşıldığından, davanın ehliyet yönünden reddinin icabettiği gerekçesiyle reddeden ... Vergi Mahkemesinin ... gün ve ... sayılı kararının; ortaklardan biri olması sebebiyle ödeme emri ile doğrudan menfaat ilişkisinin bulunduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

İstem, adi ortaklık adına düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle ortaklardan biri tarafından açılan davayı ehliyet yönünden reddeden vergi mahkemesi kararının bozulmasına ilişkin bulunmaktadır. Adi ortaklıkların hukuki statüsü Borçlar Kanununun 520 ve takip eden maddelerinde düzenlenmiş olup, ortakların üçüncü şahıslara karşı münasebeti kısmındaki 534.maddesinde, aksine bir anlaşma bulunmadıkça ortakların birlikte veya bir müessesil vasıtasıyla yaptıkları muamelelerden doğan borçlardan müteselsilen sorumlu oldukları hükmü yer almaktadır. Bunun yanında 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 44. maddesi "Katma Değer Vergisi, bu vergiye mükellef gerçek veya tüzel kişiler adına tarh olunur.Şu kadar ki; a) Adi ortaklıklarda, verginin ödenmesinden müteselsilen sorumlu olmak üzere ortaklardan herhangi biri ... tarhiyata muhatap tutulurlar" hükmünü taşımaktadır. Bu madde hükümleri ile adi ortaklığın katma değer vergisi borçlarından dolayı ortakları, müteselsilen sorumlu tutulduğundan, ortaklık adına yapılan tarhiyata karşı ortaklardan birisinin, müteselsil sorumluluğu gereği vergi mahkemesinde tek başına dava açma hakkı bulunmaktadır.

Bu itibarla adi ortaklık adına düzenlenen ödeme emrine karşı ortaklardan biri olan yükümlü tarafından açılan davanın esasınca incelelenmesi gerekirken, vergi mahkemesince ehliyet yönünden reddedilmesinde yasal isabet görülmemiştir. Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulü ile ... Vergi Mahkemesinin ... gün ve ... sayılı kararının bozulmasına, karar verildi. (DAN-DER; SAYI:96) (MT/ES)

Dairesi	Karar Yılı	Karar No	Esas Yılı	Esas No	Karar Tarihi
YEDİNCİ DAİRE	2003	4807	2000	8454	19/11/2003

KARAR METNİ

TÜZEL KİŞİLİĞİ OLMAYAN, MEDENİ HAKLARDAN YARARLANMA VE HAKLARI KULLANMA EHLİYETİ BULUNMAYAN DAVACI ORTAKLIĞIN, YARGI MERCİLERİNDE TEMYİZ DAHİL YARGILAMANIN HIÇ BİR AŞAMASINDA TARAF OLMASINA OLANAK BULUNMADIĞINDAN, ADİ ORTAKLIK ADINA AÇILAN DAVANIN EHLİYET YÖNÜNDEN REDDİ GEREKTİĞİ HK.< Temyiz İsteminde Bulunan : ... Vergi Dairesi Başkanlığı Karşı Taraf : ... Adi Ortaklığı İstem Özet: Davacı ortaklık adına, katma değer vergisi beyannamesini vermediğinden bahisle, takdir komisyonunca belirlenen matrah üzerinden 1997 yılının Ocak dönemi için re'sen salınan katma değer vergisine ve kesilen ağır kusur cezasına ilişkin işlemi; davacı ortaklığın uyuşmazlık döneminde herhangi bir faaliyetinin olmadığı, varsayıma dayanılarak tesis edilen tarh ve ceza kesme işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle iptal eden ... Vergi Mahkemesinin ... gün ve ... sayılı kararının; takdir komisyonu kararına dayanılarak tesis edilen işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir. Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir. Tetkik Hakimi Bülent Seyitdanlıoğlu'nun Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, 2577 sayılı Kanunun 49'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında sayılan bozma nedenlerine uymadığından, temyiz istemi reddedilerek kararın onanması gerektiği düşünülmektedir. Danıştay Savcısı Buket Oral'ın Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp vergi mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında, anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddi ile vergi mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.
TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüşüldü: 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 15'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde, ehliyetsiz kişi tarafından açılan davaların reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır.

İdari Yargılama Hukukunda ehliyet, kişinin medeni hakları kullanabilme yeteneği yanında, idari dava açmakta menfaatinin olmasını; diğer bir anlatımla, iptali istenilen idari işlemle, meşru, güncel ve doğrudan bir menfaatinin ihlal edilmiş bulunmasını da ifade etmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; ... Adi Ortaklığı adıyla oluşturulan adi ortaklığın katma değer vergi beyannamesi vermediğinden bahisle tarh edilen vergi ve cezaya ilişkin işlemin iptali istemiyle ortaklık adına dava açıldığı anlaşılmıştır.

Borçlar Kanununun 520'nci ve devamı maddelerinde düzenlenen adi ortaklık, tüzel kişiliğe sahip değildir. Bu hukuki durum karşısında; tüzel kişiliği olmayan, medeni haklardan yararlanma ve bu hakları kullanma ehliyeti bulunmayan adi ortaklığın, yargı mercilerinde temyiz dahil yargılamanın hiçbir aşamasında taraf olmasına olanak yoktur. Dolayısıyla, adı geçen ortaklık adına açılan davanın, ehliyet yönünden reddi gerekirken; esasına girilerek karara bağlanmasında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulmasına; 19.11.2003 gününde oybirliği ile karar verildi.

DAN-KAR-DER ; SAYI:3

Dairesi	Karar Yılı	Karar No	Esas Yılı	Esas No	Karar Tarihi
ONUNCU DAİRE	2003	4036	2003	3379	20/10/2003

KARAR METNİ

DAVACI ŞİRKETİN KONSORSİYUMU OLUŞTURAN ŞİRKETLERDEN BİRİSİ OLMASI NEDENİYLE SUNULAN TEKLİFİN DEĞERLENDİRME DIŞI BIRAKILMASI İŞLEMİYLE MENFAAT ALAKASININ BULUNDUĞU, (DAVACI ŞİRKETİN) KONSORSİYUM ADINA DEĞİL DE KENDİ ADINA DAVA AÇMASI NEDENİYLE DAVA AÇMA EHLİYETİNİN BULUNDUĞU HK.

Temyiz Eden (Davacı) : ... İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
Karşı Taraf (Davalı) : Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
Vekili : Av. ...

İstemin Özeti : Dava, Türkiye Petrolleri A.O. tarafından "... ve ... Doğal Gaz Sahalarının Yer Altı Gaz Deposu Olarak Kullanılması Amacıyla Kurulacak Olan Yüzey Tesislerinin EPİC Servisi" işi ihalesi sürecinde davacı şirketin de içinde bulunduğu konsorsiyumun "Kısa Liste"ye alınmamasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

... İdare Mahkemesi ... tarih ve ... sayılı kararıyla davayı ehliyet yönünden reddetmiştir.

Davacı anılan mahkeme kararının temyizen incelenerek bozulmasını istemektedir.

Savunmanın Özeti : Yerinde olmadığı ileri sürülen temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Yakup Bal

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Bilgin Arısan

Düşüncesi : Türkiye Petrolleri A.O. tarafından "... ve ... Doğal Gaz Sahalarının Yer Altı Gaz Deposu olarak kullanılması Amacıyla Kurulacak Olan Yüzey Tesislerinin EPİC Servisi" işi ihalesi süresince davacı şirketin de içinde bulunduğu konsorsiyumun Kısa Listeye alınmamasına ilişkin işlemin iptali talebiyle açılan dava sonucunda ... İdare Mahkemesince verilen davanın ehliyet yönünden reddine ilişkin kararın temyizen incelenip bozulması talep edilmektedir

Borçlar Kanununun 524 üncü maddesinde, adi şirketlerin kararlarının bütün ortakların ittifakı ile alınacağı hüküm altına alınmış olup, uyuşmazlık konusu ihaleye teklif sunan konsorsiyumun ortaklık yapısı itibarıyla tüzel kişiliği haiz olmayan adi ortaklık niteliğinde olması sebebiyle konsorsiyum adına ihaleye katılamayacağına ilişkin işlemin iptali talebiyle dava açma hakkı da yine konsorsiyumu oluşturan bütün şirketlerin birlikte hareket

ADİ ORTAKLIKTA VEKÂLET SORUNU

etmesine bağlıdır.

Ancak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2 inci maddesi 1 inci fıkrasının 4577 sayılı Kanunla değişik A bendi idari işlemler hakkında hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenlerin iptal davası açabileceklerini amir bulunmaktadır.

Bu durumda davacı şirket Borçlar Kanunu'nun 524 üncü maddesi gereğince adi ortak olduğu şirketlerin de muvaffakatlarını alarak konsorsiyum adına dava açabileceği gibi 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2 inci maddesi 1 inci fıkrası A bendi gereğince kendi adına da dava açabilir.

Açıklanan sebeplerle ... İdare Mahkemesinin ara kararı ile sormak sureti ile davacı şirketin hangi sıfatla dava açtığını tesbit ettikten sonra davayı tesbit ettiği o davacı adına yürütmesi gerekirken ehliyetten red etmesi 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15 inci maddesi 1 inci fıkrası C bendi amir hükmüne aykırı bulunduğundan temyiz talebinin kabulü ile ... inci İdare Mahkemesi kararının bozulması gerekeceği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü:

Temyiz dosyası tekemmül etmiş olmakla yürütmenin durdurulması istemi görüşülmeyerek işin esasına geçildi: Dava, Türkiye Petrolleri A.O. tarafından "... ve ... Doğal Gaz Sahalarının Yer Altı Gaz Deposu Olarak Kullanılması Amacıyla Kurulacak olan Yüzey Tesislerinin EPİC Servisi" işi ihalesi sürecinde davacı şirketin de içinde bulunduğu konsorsiyumun "Kısa Liste"ye alınmamasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

... 2. İdare Mahkemesi, Borçlar Kanunu'nun 524. maddesinde adi şirketlerin kararlarının bütün ortakların ittifakı ile alınacağına öngörüldüğü; olayda ihaleye teklif sunan konsorsiyumun ortaklık yapısı itibarıyla tüzel kişiliği haiz olmayan adi ortaklık niteliğinde olduğu, konsorsiyum adına ihaleye katılmama işleminin iptali talebiyle dava açma hakkının konsorsiyumu oluşturan bütün şirketlerin birlikte hareket etmesine bağlı olduğu, bu nedenle ihaleye sunulan teklifi reddedilen konsorsiyum adına ortaklardan birisi olan davacı şirketin konsorsiyumu dava açma bakımından temsil etme yetkisi bulunmadığı gerekçesiyle davayı ehliyet yönünden reddetmiştir.

Davacı, anılan Mahkeme kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/-1-a maddesinde iptal davalarının; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacağı öngörülmüştür.

İptal davasının içtihat ve doktrinde belirlenen hukuki nitelikleri göz önüne alındığında, idare hukuku alanında tek taraflı irade açıklamasıyla kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte tesis edilen idari işlemlerin ancak bu idari işlemlerle meşru, kişisel ve güncel bir menfaat ilgisi kurulabilenler tarafından iptal davasına konu edilebileceğinin kabulü zorunludur.

Dava ve temyiz dosyasının birlikte incelenmesinden; Türkiye Petrolleri A.O.'nca ... tarihinde yapılan ilan ile "... ve ... Doğal Gaz Sahalarının Yeraltı Gaz Deposu Olarak Kullanılması Amacıyla Kurulacak Olan Yüzey Tesislerinin EPİC Servisi" için ihaleye çıkıldığı, davacı şirketin bu ihaleye "... ve ..." şirketleri ile birlikte oluşturduğu konsorsiyum olarak katıldığı, ... tarihinde teklifini verdiği, davalı idarece yapılan ön inceleme sonucu; sunulan teklifin "kısa liste"ye dahil olma yeterliliğini taşımadığı gerekçesiyle teklifin değerlendirme dışı bırakılması üzerine davacı şirket tarafından bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacı şirketin konsorsiyumu oluşturan şirketlerden birisi olması nedeniyle sunulan teklifin değerlendirme dışı bırakılması işlemiyle menfaat alakasının bulunduğu, öte yandan (davacı şirketin) konsorsiyum adına değil de kendi adına dava açması nedeniyle de dava açma ehliyetinin bulunduğu kabulü gerekmektedir.

Dolayısıyla işin esasına girerek karar vermesi gerekirken davayı ehliyet yönünden reddeden İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Yasanın 49. maddesine uygun bulunan temyiz isteminin kabulüne ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve ... sayılı kararının bozulmasına karar verildi.

DAN-KAR-DER ; SAYI:3

BŞ/ÖE